

Средно училище „ Васил Левски ” – гр. Хасково

Съгласувал:

ЗДУД: /Елена Карабойдева/

Утвърждавам,

Директор:

/ Милена Михайлова/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА – 6 „а” клас

ЗА ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ (РАЗШИРЕНА ПОДГОТОВКА)

Хорариум часове: 34 седмици x 1 час седмично = 34 часа годишно

за учебната 2023/2024 г.

Изготвил:

/Радостина Димова/

	Общо за годината	I срок	II срок
За упражнения и практически дейности	90 % (30 часа)	16 часа	14 часа
За обобщение и преговор	5 % (2 часа)	1 час	1 час
За контрол и оценка	5 % (2 часа)	1 час	1 час

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма за разширена подготовка в избираеми учебни часове по български език и литература за VI клас е разработена в съответствие с държавния образователен стандарт за общообразователна подготовка. Разработена е за 1 учебен час седмично.

КОМПОНЕНТ – БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Обучението по български език в VI клас е свързано с овладяване на знания за системата на българския книжовен език и на умения, развиващи комуникативните компетентности на обучаваните. С цел развиване на социокултурните компетентности тази програма включва теми и дейности, насочени към **овладяване на умения** за извличане и обработване на информация от научни и от официално-делови текстове, представени в различни информационни източници; към **усъвършенстване на уменията** за използване на информация в различни комуникативни ситуации.

По отношение на развиваните езикови компетентности програмата предлага теми и дейности, свързани с овладяване на особености на научни и на официално-делови текстове. Разширяват се знанията за местоименията, за неличните глаголни форми и за системата на глаголните времена. Надграждат се знанията за променливо Я, еднородни части в простото изречение; сложно съчинено изречение; съюз, междуметие и частица.

Във връзка с усъвършенстване на комуникативните компетентности в устното и в писменото общуване в VI клас се развиват умения за аргументиране на мнение и за толерантно участие в диалог, усъвършенстват се уменията за създаване на следните видове текст: отговор на научен въпрос, обява, делова покана.

КОМПОНЕНТ – ЛИТЕРАТУРА

Обучението по литература в VI клас е насочено към **надграждане** на базисните знания, умения и отношения, свързани с литературата и с изграждането на литературни и социокултурни компетентности на ученика. Към включените в общообразователна подготовка задължителни за изучаване осем текста са избрани допълнително още шест текста от български автори и четири – от световната литература, с които се цели разширената подготовка да подготви личности, които да възприемат художествената литература като ценност, като достижение на човешката мисъл и да изпитват стремеж и необходимост да общуват с нея.

По отношение на комуникативните компетентности **очакваните резултати в VI клас** са свързани с усъвършенстване на уменията за създаване и възприемане на реч както откъм смисловата ѝ, така и откъм действената ѝ страна, а също и с уменията за културно изразяване и творчество, за езиково посредничество и с интерактивните умения на ученика, развивани чрез обогатяване жанровия репертоар на създаваните от учениците речеви продукти, както и с по-нататъшното култивиране на читатели с уверена и самостоятелна преценка на четивата.

Учебната програма за разширена подготовка по български език и литература **надгражда компетенции**, които са особено значими за езиковото и литературното развитие на шестокласниците, като поставя акцент върху комуникативните компетентности, с оглед подобряване на тяхната четивна грамотност.

В тази връзка предложеният вариант на учебна програма се фокусира върху **усъвършенстване на комуникативните компетентности**, с акцент върху **четенето** като компетентност, която да осигурява на учениците навлизане в смисловите дълбочини на текста, да разбират заложената в него информация, да осъзнават и интерпретират начина, по който е построен текстът, за да могат да пренасят прочетеното в сферата на социалните отношения, а по-късно и в професионалния си живот.

Подбраното учебно съдържание за разширена подготовка пряко кореспондира с учебната програма за общообразователна подготовка по предмета, като дава възможност да се **задълбочат и затвърдят знанията и уменията** на учениците, формирани в процеса на езиковото и литературното им обучение. Увоените начални знания за езиковите и речеви единици и за художествената образност се обогатяват, надграждат и доуточняват. **Включват се допълнителни текстове** и отделни теми, които по различен начин интерпретират и разширяват учебното съдържание най-вече по литература, чрез което се повишава интереса на учениците към обучението по български език и литература, повишава се тяхната активност и се осъществяват вътрешнопредметни и междупредметни връзки и взаимодействия.

Учебното съдържание е съобразено с възрастовите и индивидуални потребности на шестокласниците.

Обучението по български език и литература в избираеми учебни часове е предвидено да се провежда **един час седмично, 34 часа годишно**.

Цели на обучението в избираеми учебни часове по български език и литература:

Учебният предмет български език и литература изгражда основата на компетентностите по български език и на грамотността за четене и е пряко свързан с постигането на **базовата, функционалната и комплексната грамотност**. **Общата цел** е насочена към формиране у учениците на **комуникативни компетентности** за възприемане и създаване на стилистично диференцирани текстове, за развитие на емоционално оценъчно отношение и нагласа за възприемане и създаване на духовни ценности. В тази връзка следва да се **разширят и обогатят знанията** на учениците по отношение на:

- ✓ Общуването в научната сфера по въпроси, изучавани в различни предметни области.
- ✓ Изразяване на твърдения, подбор на доказателства, оформяне на отговор на научен въпрос.
- ✓ Овладяване на разширен репертоар от синтактични конструкции – словоредни варианти, еднородни части, синонимни синтактични връзки.
- ✓ Редактиране на собствен текст със съответните синтактични трансформации.
- ✓ Умения за самостоятелен подбор на четива.
- ✓ Осмисляне и тълкуване на прочетеното, формиране на лично разбиране за текста и аргументиране според внушенията в него.

- ✓ Формиране на оценъчна позиция у ученика.
- ✓ Да се активизират, стимулират и мотивират учениците за съзнателно и целенасочено изучаване на езика и литературата

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК	
СОЦИОКУЛТУРНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	<p>Разбира зависимостта на езиковите средства от речевата ситуация и ги използва в съответствие с нея.</p> <p>Търси, извлича, подбира и използва информация от различни видове текст (научен, официално-делови) и от различни информационни източници за решаване на комуникативни задачи.</p> <p>Задава въпроси и дава отговори на поставени въпроси.</p> <p>Изразява твърдения и се аргументира.</p> <p>Разбира инструкции и работи по зададен модел в училищна и в извънучилищна среда.</p>
ЕЗИКОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	<p>Познава видовете текст – описание, повествование, разсъждение.</p> <p>Разпознава особеностите на научен текст, на обява и на делова покана.</p> <p>Владее езикови средства, свързани с фонетични, с морфологични, със синтактични и с лексикални явления, и ги използва уместно в речевата практика.</p> <p>Служи си с разнообразни синтактични конструкции и използва синонимни варианти според целта на общуване.</p>
КОМУНИКАТИВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	<p><i>Слушане</i></p> <p>Умее да изслушва мнения и да сравнява различни гледни точки при участие в диалог.</p> <p>Разбира смисъла на познат и на непознат текст при слушане с определена комуникативна задача.</p> <p><i>Четене</i></p> <p>Разбира смисъла на познат и на непознат текст при четене.</p> <p>Извлича, подбира, синтезира информация от урочна статия за</p>

	<p>изпълнение на определена комуникативна задача.</p> <p><i>Говорене</i></p> <p>Спазва правилата на книжовния изговор.</p> <p>Поставя логическо ударение, като се съобразява с определена комуникативна задача.</p> <p>Участва в диалог, умее да оспори мнение, различно от своето, като проявява толерантност и учтивост в общуването.</p> <p>Създава в устна форма:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обява, делова покана; • отговор на научен въпрос. <p><i>Писане</i></p> <p>Планира, структурира, композира и графично оформя текста, който създава.</p> <p>Спазва изучените книжовни езикови правила.</p> <p>Има формирани правописни навици по отношение на често употребявани думи и на думи от терминологичната лексика.</p> <p>Редактира текст.</p> <p>Създава в писмена форма:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обява, делова покана; • отговор на научен въпрос, включително и на електронни носители.
ЛИТЕРАТУРА	
<p>СОЦИОКУЛТУРНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ</p>	<p>Съпоставя мястото на индивида в различни общности в съвременността (семейството, неформални и формални групи), идентифицира (потенциални) конфликти между тях и обосновава своя позиция по проблема за предотвратяването или за разрешаването им. Свързва примери за проблеми и конфликти от изучавани литературни текстове с лични идеи, за да обоснове собствена гледна точка.</p> <p>Разпознава по откъс от изучавано произведение неговия автор и (заглавието на) самото произведение.</p> <p>Свързва имена на герои от изучавано произведение с името на неговия автор и със заглавието на произведението.</p>

	<p>Свързва изучавано произведение с името на автора, с жанра и с имена на герои от произведението и с интерпретирани в него мотиви.</p> <p>Определя начини, по които (откъс от) художествен текст въздейства естетически, и се обосновава чрез примери от художествения изказ.</p> <p>Определя начини, по които (откъс от) изучаван художествен текст утвърждава своите идеи и ценности и/или отрича други, и се обосновава чрез примери от художествения изказ.</p> <p>Избира четива самостоятелно, като прилага поне два критерия: автор, издател, анотация, критическа оценка, препоръка от приятел и др.</p> <p>Аргументира читателския си избор.</p>
<p>ЛИТЕРАТУРНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ</p>	<p>Различава и тълкува в изучавани повествователни литературни текстове действията и развитието на героите в сюжета.</p> <p>Различава и тълкува в изучавани поетически литературни текстове преживявания, настроения, състояния на героя.</p> <p>Тълкува конкретни (откъси от) текстове съобразно жанровите им характеристики.</p> <p>Познава значението на следните понятия: повествовател, пейзаж, мотив, характеристика на герой.</p> <p>Обяснява функциите на повествователя за изобразяването на човека и света в изучавани повествователни текстове.</p> <p>Обяснява мотивацията на герой в изучаван дълъг повествователен текст.</p> <p>Обяснява функциите на пейзажа за изобразяването на човека и света в изучавани художествени текстове.</p> <p>Обяснява значенията на конкретен мотив за тематично-смысловото и/или сюжетното развитие в изучаван художествен текст.</p> <p>Обяснява значенията на характеристика на герой в изучаван художествен текст.</p> <p>Различава в художествен текст словосъчетания, в които поне една от думите е употребена с пряко значение, а другата/ другите – с преносно, и обяснява значението им за изграждането на смисъла на фразата и/или текста.</p> <p>Различава в художествен текст отклонения от обичайния за българската реч словоред и обяснява значението им за изграждането</p>

	на смисъла на фразата и/или на текста.
КОМУНИКАТИВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	<p>Създава в устна и в писмена форма характеристика на герой с цел да: обясни мотивацията на героя за неговите действия и/или неговата сюжетна роля; изрази естетическата си представа за героя.</p> <p>Създава в устна форма описание на пейзаж в художествен текст с цел да: изрази естетическата си представа за описваните елементи; предизвика у слушателя естетическо преживяване от художественото описание.</p> <p>Създава в писмена форма сбит преразказ с цел да информира някого за сюжета и за героите на текста.</p> <p>Анализира и критично оценява сполучливостта на свои или чужди (в устна или писмена форма) според осъществяването на комуникативната им задача: характеристика на герой, описание на пейзаж в художествен текст, сбит преразказ.</p> <p>Спазва книжовни езикови правила.</p>

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Обобщени теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението
Текстът в научното общуване	<p>Разпознава особеностите на научен текст. Търси, извлича, подбира и синтезира информация от научен текст, включително от електронен носител, за изпълнение на определена комуникативна задача.</p> <p>Разпознава спецификата на урочната статия като научен текст.</p> <p>Разграничава структурните елементи на научния текст – теза, аргументи, изводи.</p>
„Хубава си, моя горо“ (Л. Каравелов), „Стар Димо“, „Хайдушка песен“, „Вятър ечи, Балкан стене“ – Добри Чинтулов	<p>Различава и тълкува в изучавани поетически литературни текстове преживявания, настроения, състояния на героя. Съпоставя образа на гората (Балкана , природата) в хайдушките песни и българската възрожденска лирика.</p>
Отговор на научен въпрос. Създаване на теза. Роля на аргументите	<p>Извлича, подбира, синтезира информация от научен текст, включително от електронен носител, за изпълнение на определена комуникативна задача.</p>
„Отечество любезно, как хубаво си ти!“ (Ив. Вазов) и „Обичам те, мое мило Отечество!“ (Л. Каравелов).	<p>Различава и тълкува в изучавани поетически литературни текстове „Отечество любезно, как хубаво си ти!“ (Ив. Вазов) и „Обичам те, мое мило Отечество!“ (Л. Каравелов) преживявания, настроения, състояния на героя.</p>
„Към родината” – Ат. Далчев	<p>Формира самосъзнание за национална принадлежност. Осъзнава възможността за проблематизиране образа на родното.</p>
Сегашно деятелно причастие. Минало страдателно причастие	<p>Разпознава и образува сегашно деятелно и минало страдателно причастие. Спазва особеностите в правописа, в правоговора и в употребата на сегашно деятелно и на минало страдателно причастие.</p>
Деепричастие	<p>Разпознава и образува деепричастие. Спазва особеностите в правописа на деепричастието и го използва правилно и уместно.</p>

Съвместна употреба на глаголните времена	Разпознава и образува формите за минало неопределено време, минало предварително време и бъдеще време в миналото. Уместно употребява форми за минало неопределено време, минало предварително време и бъдеще време в миналото съобразно ситуацията на общуване.
Съюз. Междуметие. Частица	Уместно употребява съюзи, междуметия и частици в речевата практика.
Звукови промени в думата. Променливо Я. Променливо Ъ	Спазва и прилага правилата за променливо Я и променливо Ъ. Познава условия, при които правилата не са в сила.
Еднородни части в простото изречение	Уместно използва еднородни части в текст, който създава.
Сложно съчинено изречение	Правилно оформя пунктуационно и използва уместно сложни съчинени изречения в текст, който създава.
Изменяеми части на речта. Местоимения	Използва в свой текст изучените местоимения като заместващи и свързващи думи; правилно ги изговаря и пише. Определя граматичните им признаци.
„Косачи“ (Елин Пелин)	Познава значението на понятието повествовател. Обяснява функциите на повествователя за изобразяването на човека и света в „Косачи“. Свързва и разграничава митологично-фолклорните версии на фантастичното с изкуството в литературните текстове.
Из „Под игото“ (Ив. Вазов): главата „Радини вълнения“ и главата „Представлението“	Обяснява функциите на повествователя за изобразяването на човека и света в изучавани повествователни текстове. Обяснява мотивацията на герой в изучаван дълъг повествователен текст. Обяснява функциите на пейзажа за изобразяването на човека и света в изучавани художествени текстове. Обяснява значенията на конкретен мотив за тематично-смисловото и/или сюжетното развитие в изучаван художествен текст. Обяснява значенията на характеристика на герой в изучаваните художествени текстове.
„Принцът и просякът”- Марк Твен	Обяснява функциите на повествователя за изобразяването на човека и света в изучавани повествователни текстове. Обяснява мотивацията на герой в изучаван дълъг повествователен текст. Обяснява значенията на характеристика на герой в изучаван художествен текст. Съпоставя изучавани в часовете по литература текстове с текстове, изучавани в часовете по чужд език, въз основа на общи мотиви и/или обща жанрова принадлежност.

Из „Автобиография“ – Б. Нушич („Чужди езици“ – със съкращения)	Различава и тълкува в откъса от „Автобиография“ действията и развитието на героите в сюжета. Обяснява функциите на повествователя за изобразяването на човека и света в откъса от „Автобиография“.
Извличане на информация от урочна статия	Извлича, подбира, синтезира информация от урочна статия за изпълнение на определена комуникативна задача
Час по творческо писане	Изразяване на впечатления, чувства, настроения, мисли, позиции по проблеми с помощта на словото.
Описание на пейзаж в художествен текст. „Пейзаж“ – Ив. Вазов	Създава в устна и в писмена форма описание на пейзаж в художествен текст с цел да: изрази естетическата си представа за описваните елементи; предизвика у слушателя естетическо преживяване, подобно на породеното от непосредственото общуване с художественото описание. Спазва книжовни езикови правила.
Отговор на житейски въпрос	Създава в устна и в писмена форма текст, в който изразява лична позиция по житейски проблем и подбира подходящи аргументи.
Характеристика на герой , „Серафим“ (Й. Йовков)	Създава в устна и в писмена форма характеристика на герой с цел да:обясни на събеседник мотивацията на героя за неговите действия и/ или неговата сюжетна роля; изрази естетическата си представа за героя. Справя се с изготвяне на сравнителна характеристика на герои. Спазва книжовни езикови правила.
Изпълнение на проектна задача	Търси, извлича, подбира и използва информация от различни видове текст (научен, официално-делови) и от различни информационни източници за решаване на комуникативни задачи.

Забележка: Не се предвижда въвеждане на нови понятия.

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценяването на учениците по български език и литература в избираемите учебни часове е съобразено изцяло с изискванията на *Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.*

За оценяване постиженията на учениците в шести клас по български език и литература в избираемите учебни часове (ИУЧ) ще се използват устни изпитвания – индивидуални и групови и писмени изпитвания – индивидуални, групови: решаване на тестове, контролни работи, изготвяне на проектни задачи.

Всеки ученик ще има най-малко една оценка от устно изпитване и една от писмено изпитване за всеки учебен срок. Срочната оценка се оформя според изискванията на чл. 22, ал. 1 от *Наредба № 11 от 01.09.2016 г.* Годишната оценка се оформя, като се отчитат знанията и уменията на шестокласниците върху учебното съдържание през двата учебни срока, съгласно чл. 23, ал. 1 от *Наредба № 11 от 01.09.2016 г.* Приоритетно се използват формите на **формиращото оценяване** – наблюдение при индивидуална, фронтална и групова работа, работа над грешките, поощрение на ученика и др. В уроците се включват занимателни дейности, поставяне и изпълнение на проектни задачи с възможност за избор, с оглед на интересите и заложбите на шестокласниците.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
Умения за общуване на чужди езици	Разпознава и сравнява езикови факти и закономерности (фонетични, лексикални, синтактични, морфологични) от българския език и от изучавания чужд език. Използва познанията за езиковите единици и закономерности при усвояване на системата на чуждия език. Прави справка за значението на думи в двуезични речници.
Дигитална компетентност	Използва книги от електронни библиотеки и други електронно базирани информационни източници за изпълнение на конкретна изследователска задача. Извлича, съхранява, представя и обменя информация с помощта на електронни средства. Използва мултимедия, когато представя резултати и продукти от изпълнение на конкретна изследователска задача.
Умения за учене	Работи в библиотека. Използва различни видове справочни материали и речници. Извлича и обменя информация, получена от различни източници, включително и електронни. Възприема научни текстове и формулира отговори в съответствие с учебната ситуация. Използва и съставя план на научен текст. Извлича съществена

	информация от урочна статия.
Социални и граждански компетентности	<p>Умее да работи в екип при изпълнение на съвместни задачи.</p> <p>Проявява толерантност и учтивост към събеседника, независимо от неговата социална, етническа и полова принадлежност.</p> <p>Съобразява се с другите участници в комуникативната ситуация, проявява уважение към мнението им и използва подходящи паралингвистични средства (мимика, жест, поза).</p> <p>Проявява ценностна ориентация при интерпретиране на проблеми от различни текстове.</p>
Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество	<p>Използва познанията си по български език при анализ и коментар на художествени текстове, предвидени за изучаване по литература.</p> <p>Осъзнава ролята на езика в историческото развитие на българската общност и използва богатите му възможности за изразяване на различни чувства, за изказване на мнение и на впечатление в разнообразни комуникативни ситуации.</p> <p>Проявява толерантност и уважение към културната различност на други етнически общности.</p>

ПЪРВИ УЧЕБЕН СРОК:

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Урочна единица за:	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Контекст и дейности за всяка урочна единица	Методи и форми на оценяване по теми	Забележка
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1	Начален преговор	Упражнение	Анализиране на знания и умения, придобити в 5 клас	Работа в екип, индивидуална работа, упражнение	Текущи оценки от устни и от писмени изпитвания	
2.	2	Текстът в научното общуване	Упражнение	Разграничава структурните елементи на научния текст – теза, аргументи, изводи.	Възприема аргументативни текстове по научен проблем, с цел осмисляне на неговите основни части – теза, аргументи, извод.	Текущи оценки от устни и от писмени изпитвания	
3.	3	„Хубава си, моя горо“ (Л. Каравелов). „Стар Димо“, „Хайдушка песен“. „Вятър ечи, Балкан стене“ – Д. Чинтулов	Упражнение	Различава и тълкува в изучавани поетически литературни текстове преживявания, настроения, състояния на героя.	Съпоставяне и различаване на образът на гората (Балкана, природата) в хайдушките песни и българската възрожденска лирика.	Текущи оценки от устни и от писмени изпитвания	
4.	4	Текстът в научното общуване	Упражнение	Разграничава структурните елементи на	Възприема научни текстове и формулира отговори в съответствие с	Текущи оценки от устни и от писмени	

				научния текст – теза, аргументи, изводи.	учебната ситуация.	изпитвания	
5.	5	Отговор на научен въпрос. Създаване на теза. Роля на аргументите	Упражнение	Извлича, подбира, синтезира информация от научен текст, включително от електронен носител, за изпълнение на определена комуникативна задача.	Редактира формулирани от ученици тези, подбрани и структурирани аргументи, обобщения.	Работа с текст	
6.	6	„Отечество любезно, как хубаво си ти!“ (Ив. Вазов) и „Обичам те, мое мило отечество!“ (Л. Каравелов)	Упражнение	Различава и тълкува в изучавани поетически литературни текстове „Отечество любезно, как хубаво си ти!“ (Ив. Вазов) и „Обичам те, мое мило Отечество!“ (Л. Каравелов) преживявания, настроения, състояния на героя.	Съпоставя и тълкува в изучаваните поетически литературни текстове преживявания, настроения, състояния на героя. Развива емоционално-оценъчни способности за осмисляне на специфичните характеристики на българския свят.	Текущи оценки от устни и от писмени изпитвания	

7.	7	„Към родината“ – Ат. Далчев	Упражнение	Формира самосъзнание за национална принадлежност. Осъзнава възможността за проблематизиране образа на родното („Към родината“).	Да коментира: в прочетените произведения националните ценности като фактор за изграждане на човешката идентичност; възможността за проблематизиране на образите на родното.	Текущи оценки от устни и от писмени изпитвания	
8.	8	Извличане и обработване на информация от урочна статия	Упражнение	Извлича, подбира, синтезира информация от урочна статия за изпълнение на определена комуникативна задача.	Участва в училищни състезания, като отговаря на въпроси от различни предметни области, изучавани в този клас, аргументира се и прави изводи.	Оценки от други участия – работа по групи	
9.	9	Час по творческо писане	Упражнение	Изразяване на впечатления, чувства, настроения, мисли, позиции по проблеми с помощта на словото.	Изразяване на впечатления, чувства, настроения, мисли, позиции по проблеми с помощта на различни езици – вербален, визуален (в т.ч. и изобразителен), музикален.	Оценки от работа в час	
10.	10	Описание на пейзаж в художествен текст	Упражнение	Създава в устна и в писмена форма описание на пейзаж в художествен	Създаване в устна и писмена форма описание на пейзаж по разказа „Пейзаж“ на Иван Вазов. Изготвяне на работен план	Текущи оценки от устни и от писмени изпитвания	

				<p>текст с цел да: изрази естетическата си представа за описваните елементи; предизвика у слушателя естетическо преживяване, подобно на породеното от непосредствения ощущаване с художественото описание. Спазва книжовни езикови правила.</p>	на текст.		
11.	11	„Косачи“ (Елин Пелин)	Упражнение	<p>Познава значението на понятието повествовател. Обяснява функциите на повествователя за изобразяването на човека и света в „Косачи“.</p>	<p>Да свързва и разграничава митологично-фолклорните версии на фантастичното с изкуството в литературните текстове.</p>	Текущи оценки от устни изпитвания	
12.	12	Изменяеми части на речта. Местоимения	Контролна работа	<p>Използва в свой текст изучените местоимения като заместващи и свързващи</p>	<p>Владее езикови средства, свързани с морфологични, явления, и ги използва уместно в речевата практика.</p>	Оценки от контролна работа	

				думи; правилно ги изговаря и пише. Определя граматичните им признаци.	Използва познанията за езиковите единици и закономерности при усвояване на граматичната система на чуждия език. Усъвършенства текстове от реални житейски ситуации с оглед на уместната употреба на видовете местоимения.		
13.	13	Неопределително местоимение. Относително местоимение	Упражнение	Разпознава неопределителните и относителните местоимения и определя граматичните им признаци. Използва в свой текст неопределително и относително местоимения като заместващи и свързващи думи; правилно ги изговаря и пише.	Неопределително местоимение; относително местоимение	Съобразява се с участниците в комуникативния акт. Формулира отговори в съответствие с учебната ситуация. Използва познанията за езиковите единици и закономерности при усвояването на чуждия език.	
14.	14	Причастия. Минало страдателно причастие	Упражнение	Разпознава и образува минало страдателно причастие. Спазва	Минало страдателно причастие	Съобразява се с участниците в комуникативния акт. Формулира отговори в	

				особеностите в правописа и в употребата на минало страдателно причастие.		съответствие с учебната ситуация. Използва познанията за езиковите единици и закономерности при усвояването на чуждия език.	
15.	15	Звукови промени в думата. Променливо Я. Променливо Ъ	Упражнение	Правилно изговаря и пише често употребявани думи и думи от терминологичната лексика.	Умее да работи в екип при изпълнение на съвместни задачи.	Индивидуална работа. Текущо оценяване	
16.	16	Часове за творческо писане	Упражнение	Изразяване на впечатления, чувства, настроения, мисли, позиции по проблеми с помощта на словото.	Съпоставяне и различаване на нормите и ценностите, валидни в различните общности в епохата на модерността, регулиращи взаимоотношенията между индивида и общността.	Индивидуална писмена работа. Текущи оценки от писмени изпитвания.	
17.	17	Сегашно деятелно причастие. Минало страдателно причастие	Упражнение	Разпознава и образува сегашно деятелно и минало страдателно причастие. Спазва особеностите в	Разпознава и сравнява езикови факти и закономерности от българския език и от изучавания чужд език. Използва познанията за езиковите единици и закономерности при	Индивидуална работа. Работа по групи. Упражнение. Текущи оценки от устни изпитвания	

				правописа, в правописа и в употребата на сегашно деятелно и на минало страдателно причастие.	усвояване на системата на чуждия език.		
18.	18	Деепричастие	Упражнение	Разпознава и образува деепричастие. Спазва особеностите в правописа на деепричастие и го използва правилно и уместно.	Извлича и обменя информация, получена от различни източници, включително и лектронни. Прави справка за значението на думи в двуезични речници.	Индивидуална работа. Работа по групи. Упражнение. Текущи оценки от устни изпитвания.	

ВТОРИ УЧЕБЕН СРОК:

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Урочна единица за:	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Контекст и дейности за всяка урочна единица	Методи и форми на оценяване по теми	Забележка
1	2	3	4	5	6	7	8
19.	19	Минало предварително време	Упражнение	Разпознава и образува формите за минало предварително време. Уместно употребява форми за минало предварително време съобразно ситуацията на общуване.	Сравнява и осмисля езикови единици от българския език и от изучавания чужд език. Използва познанията за езиковите единици и закономерности при усвояването на чуждия език	Разпознава, образува, употребява глаголни форми за мин.предварително време. Текущи оценки	
20.	20	Из „Под игото“ (Ив. Вазов): главата „Радини вълнения“ и главата „Представлението“	Обобщителен урок	Обяснява функциите на повествователя за изобразяването на човека и света в изучавани повествователни текстове. Обяснява мотивацията на герой в изучаван дълъг повествователен	Проблематизиране на образите на българското пространство (училището, читалището и театъра). Определя начини, по които (откъс от) изучаван художествен текст утвърждава своите идеи и ценности и/или отрича други, и се обосновава чрез	Беседа, съпоставка, обобщение, творческа задача. Текущи оценки.	

				<p>текст. Обяснява функциите на пейзажа за изобразяването на човека и света в изучавани художествени текстове. Обяснява значенията на конкретен мотив за тематично-смисловото и/или сюжетното развитие в изучаван художествен текст.</p> <p>Обяснява значенията на характеристика на герой в изучаван художествен текст.</p>	<p>примери от художествения изказ.</p>		
21.	21	Бъдеще време в миналото	Упражнение	<p>Разпознава и образува формите за бъдеще време в миналото. Уместно употребява форми за бъдеще време в миналото съобразно ситуацията на</p>	<p>Бъдеще време в миналото. Сравнява и осмисля езикови единици от българския език и от изучавания чужд език. Използва познанията за езиковите единици и закономерности при</p>	<p>Текущо оценяване. Индивидуална работа, работа по групи.</p>	

				общуване.	усвояването на чуждия език.		
22.	22	Отговор на житейски въпрос	Упражнение	Създава в устна и в писмена форма текст, в който изразява лична позиция по житейски проблем и подбира подходящи аргументи.	Умее да композира текст разсъждение в определен обем. Спазва изучените книжовни езикови правила.	Текущи оценки от писмени изпитвания.	
23.	23	Съвместна употреба на глаголните времена	Контролна работа	Разпознава и образува формите за минало неопределено време, минало предварително време и бъдеще време в миналото. Уместно употребява форми за минало неопределено време, минало предварително време и бъдеще време в миналото съобразно ситуацията на общуване.	Съвместна употреба на глаголните времена в различни видове текст.	Индивидуална работа. Тест. Оценка от контролна работа.	
24.	24	Човекът и другите. Из „Принцът и просякът“ (М. Твен): I. и III глава	Упражнение	Свързва примери за проблеми и конфликти от изучавани	Изразява впечатления, чувства, настроения, мисли, позиции по проблеми.	Беседа, анализ. Текущо оценяване.	

				литературни текстове с лични идеи, за да обоснове собствена гледна точка.			
25.	25	Съюз. Междуметие. Частица	Упражнение	Уместно употребява съюзи, междуметия и частици в речевата практика.	Изследват в различни текстове функциите, правоговорните и правописните особености на неизменяемите части на речта.	Индивидуална работа, работа по групи. Текущо оценяване	
26.	26	Думите като части на речта	Обобщение	Разпознава и използва уместно различните части на речта.	Решаване на тестови задачи	Индивидуална работа, текущо оценяване.	
27.	27	„Серафим“ (Й. Йовков)	Упражнение	Създава в устна и в писмена форма характеристика на герой с цел да: обясни на събеседник мотивацията на героя за неговите действия и/или неговата сюжетна роля; изрази естетическата си представа за героя. Спазва книжовни езикови правила.	Упражняване на самоконтрол при изпълняване на дидактически и/или комуникативни задачи.	Оценяване работата в час.	

28.	28	Характеристика на герой	Упражнение	Създава в устна и в писмена форма характеристика на герой с цел да: обясни на събеседник мотивацията на героя за неговите действия и/или неговата сюжетна роля; изрази естетическата си представа за героя. Спазва книжовни езикови правила.	Изграждане на характеристика на Павлина и Еньо.	Планира работата си с помощта на различни видове справочни материали. Работа по групи	
29.	29	Еднородни части	Упражнение	Разпознава еднородни части в простото изречение. Прилага пунктуационните правила при употреба на еднородни части. Уместно използва еднородни части.	Сравнява и осмисля езикови единици от българския език и от изучавания чужд език. Използва познанията за езиковите единици и закономерности при усвояването на чуждия език.	Индивидуална работа, работа по групи, упражнение.	
30.	30	Из „Автобиография“ – Б. Нушич („Чужди Езици“ – със съкращения)	Упражнение	Различава и тълкува в откъса от „Автобиография“ действията и развитието на	Използване на книги от електронни библиотеки и на други електронно базирани информационни източници за	Оценяване работата в час.	

				героите в сюжета. Обяснява функциите на повествователя за изобразяването на човека и света в откъса от „Автобиография“.	изпълнение на конкретна изследователска задача.		
31.	31	Сложно съчинено изречение	Упражнение	Разпознава съчинителните връзки в сложното изречение. Правилно оформя пунктуационно и използва уместно сложни съчинени изречения в текст.	Съчинителна връзка, безсъюзно свързване, съюзно свързване, сложно съчинено изречение	Индивидуална работа. Текущо оценяване.	
32.	32	Сложно съчинено изречение	Упражнение	Разпознава съчинителните връзки в сложното изречение. Правилно оформя пунктуационно и използва уместно сложни съчинени изречения в текст.	Съчинителна връзка, безсъюзно свързване, съюзно свързване, сложно съчинено изречение	Индивидуална работа. Текущо оценяване	
33.	33	Проектна задача – училищен атлас – изследователска задача за изготвяне и съставяне на сборник от научни текстове, свързани с населеното място	Упражнение	Търси, извлича, подбира и използва информация от различни видове текст (научен, официално-делови) и от	Използване на мултимедия за представяне на продукти от изпълнение на конкретна изследователска задача.	Екипна работа. Текущо оценяване	

		или съседни райони с важно историческо, културно и туристическо значение. Представяне на готовите продукти.		различни информационни източници за решаване на комуникативни задачи.			
34.	34	Проектна задача – училищен атлас – изследователска задача за изготвяне и съставяне на сборник от научни текстове, свързани с населеното място или съседни райони с важно историческо, културно и туристическо значение. Представяне на готовите продукти.	Упражнение	Търси, извлича, подбира и използва информация от различни видове текст (научен, официално-делови) и от различни информационни източници за решаване на комуникативни задачи.	Използване на мултимедия за представяне на продукти от изпълнение на конкретна изследователска задача.	Екипна работа. Текущо оценяване	